

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 27 Kasım 2019
Sayı : 1339

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 27/11/2019
Sayı: -120.10-E.00000573446

0000573446

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarım; insanlığın ihtiyacı olan gıda gereksinimini karşılayan, sanayiye ham madde sağlayan, istihdam yaratan, oluşturduğu katma değer ile ülke ekonomilerini etkileyen, stratejik öneme sahip temel bir sektördür.

Günümüz dünyasında, yeterli, ekonomik ve sağlıklı gıdaya erişim hemen hemen bütün ülkelerin ortak sorunudur. Ülkemizde tarım sektörü; arazilerin satış ve miras yoluyla bölünmesi, tohumda dışa bağımlılık, yüksek maliyetli tarım ilacı, gübre, yakıt gibi girdiler, yetersiz tarım destekleri, yaşlanan tarım nüfusu gibi tarım üretimi olumsuz yönde etkileyen sayısız sorunla karşı karşıyadır. Türkiye son yıllarda önemli oranda artan ve kronikleşen bu yapısal sorunlar nedeniyle dünya piyasalarında üretici sıfatıyla önemli paylara sahip olduğu çok sayıda üründe ithalatçı konuma düşmüş, tarımda dışa bağımlılığı her geçen yıl artmıştır.

2002-2018 dönemini kapsayan 16 yılda, ekilen tarım alanları 2,5 milyon hektar azalırken, temel gıda ihtiyacını karşıladığımız çok sayıda üründe yüzde 15- 20'lere varan oranda azalma olduğu saptanmıştır. Yüksek girdi fiyatları, azalan karlılık, düşen rekabet gücü bu kara tabloyu her geçen yıl daha da geriye götürmektedir. Artan nüfus, azalan üretim tarım ürünleri ithalatını artırırken, bu ithalat ülke ekonomisini olumsuz yönde etkilemekte, başta işsizlik olmak üzere ciddi sorunlara neden olmaktadır. Tarımdan çekilen nüfus, işsizliği ve yoksulluğu artırmaktadır. Bir türlü önlenemeyen gıda enflasyonu ile mücadele için seçime yönelik olarak kurulan ve kısa sürede kapatılan tanzim satış noktaları, hükümetin tarım politikalarında geldiği noktayı göstermesi açısından çarpıcı bir örnektir.

Stratejik ve yaşamsal bir alan olan tarım sektöründe var olan sorunların tespit edilmesi, tarımla ilgili tüm tarafların bir araya getirilmesi suretiyle sorunların çözümü için etkin ve kalıcı politikaların oluşturulması, Türkiye'nin yeniden tarımda kendi kendine yetebilen bir ülke haline getirilmesi ve Dünya ile rekabet eden bir tarım yapısının oluşturulması amacıyla Anayasa'mızın 98, İç Tüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Enzar AYTEMİR
Balıkesir mv

S.S. Serapin İst
Ali ŞEKER
İstanbul Milletvekili

Ednan ARSLAN
İzmir Milletvekili

Şeyr Çeliker
Çanakkale Mv.

Ali Hacıoğlu HAKVERDİ
ANKARA

Ueli Agbaba
Malatya Mv.

Hüseyin Yıldız
Aydın Mv.

Mahmut Karal
Ömer Fehri Goner
Adana Mv.

Orhan İsmail
Bursa

CHP
T.C. CUMHURİYET HALK PARTİSİ
TARIM VE KİMYA BAKANLIĞI
0238
Antalya mv.

[illegible]

0000573446

GEREKÇE

Tarım; insanlığın ihtiyacı olan gıda gereksinimini karşılayan, sanayiye ham hammadde sağlayan, istihdam yaratan, oluşturduğu katma değer ile genel ekonomiyi etkileyen stratejik bir sektördür.

Sürdürülebilir tarımsal üretim, yeterli ve sağlıklı gıdaya erişim günümüzde hemen hemen bütün ülkelerin ortak sorunudur. Ülkemizde tarım sektörü, iklim değişikliği, parçalanmış arazi yapısı, düşen üretim, azalan verim, yaşlanan tarım nüfusu gibi birçok yapısal sorunla karşı karşıyadır. Son yıllarda önemli oranda artan ve kronikleşen bu yapısal sorunlar nedeniyle dünya piyasalarında önemli paya sahip olduğumuz çok sayıda üründe ithalatçı konuma düşerken, tarımda her geçen yıl dışa bağımlılığımız katlanarak artmaktadır.

Türkiye'nin 2002 yılında 65 milyon olan nüfusu, 2018 yılında yüzde 27,4 artarak 82 milyon 800 bine yükselirken bu dönemde ekilebilir alanlar 17,9 milyon hektardan 15,4 milyon hektara gerilemiştir, yani 2,5 milyon hektarlık bir azalma söz konusudur. Diğer bir ifade ile Başkent Ankara büyüklüğünde bir alan tarım alanı olmaktan çıkmıştır.

Tarımsal üretimde önemli bir yer tutan buğday üretimi artan nüfusa rağmen 2004 ve 2005 yılı baz alındığında yaklaşık 1,5 milyon ton gerilerken 2002-2018 döneminde patates üretimi yüzde 12,5, kuru fasulye yüzde 12, mercimek üretimi ise yüzde 37,5 azalmıştır. Dünyada üretiminin yüzde 70'ine sahip olduğumuz fındıkta ise yüzde 14 düşüş söz konusudur. Türkiye, Ekim 2019 itibarıyla yani bu yılın ilk on ayında buğday ithalatına 1 milyar 300 milyon öderken, Ayçiçek tohumu için 427 milyon, arpa ithalatı içinse 39 milyon dolar ödeme yapmıştır.

2002-2018 döneminde tarımın Gayrisafi Yurtiçi Hasıla içindeki payı 10'lardan yüzde 6'lara düşmüştür. Tarımsal istihdamın ağırlığı ise aynı dönemde yüzde 31'den yüzde 18'lere doğru gerilemiştir. Tarımda çalışan nüfusun oldukça yaşlı bir nüfus olduğu ve yaş ortalamasının 55'in üzerine çıktığı sıkça dile getirilmektedir.

Tarım girdilerindeki yüksek artış oranı, yetersiz teşvik politikaları, ürünün tarla fiyatı ile raf fiyatı arasındaki uçuruma neden olan aracı sistemi ve düşük karlılık, tarımda geri dönüşü mümkün olmayan yapısal bozulmaya ve ciddi oranda üretim düşüşüne neden olmaktadır.

Kur artışı nedeniyle 2018 yılında gübre fiyatları yüzde yüzün üzerinde artmış ve buna bağlı olarak gübre kullanımı 1/6 oranında düşmüştür. Bir miktar aşağı çekilmekle birlikte 2018 yılında mazot fiyatları yüzde 30 artmıştır. Bu tablo hem tarımsal üretimde verim ve kalite kaybına neden olmuş hem de tarımdaki nüfusun büyükşehirliere göçünü artırmıştır. Tarım nüfusunun şehirlere göçü, Türkiye'deki işsizliği de artıran bir unsur olmuştur.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (SGK) verileri aslında problemin kaynaklarına ilişkin önemli bilgileri bizlere sağlamaktadır. Buna göre Türkiye'de çiftçi sayısı son 10 yılda yüzde 38 azalmış, tarım alanları son 15 senede yüzde 12 küçülmüştür.

SGK verileri de kayıtlı çiftçi sayısının her yıl giderek nasıl azaldığını ortaya koymaktadır. Özellikle son 8 yılda düzenli ve ciddi bir düşüş söz konusudur. 2008'de 1 milyon 127 bin olan çiftçi sayısı 2018'de 697 bine kadar düşmüştür. Bu veriler, kayıtlı çiftçi sayısında 2008'den bu yana 430 bin azalma ya da yüzde 38 düşüşe karşılık gelmektedir.

Yine TÜİK verilerine göre tarım sektöründe istihdam edilen kişi sayısı ise 2002'de 7 milyon 458 bin kişiye, 2018 Şubat ayı itibarıyla 4 milyon 983 bin kişiye gerilemiştir. Bu da son 16 yılda, 2 milyon 475 bin daha az tarım çalışanı anlamına gelmekte ve tarım sektöründe istihdam edilen kişi sayısının yüzde 33 azaldığı ortaya koymaktadır.

Türkiye her alanda üretmelidir ama özellikle tarım alanında mutlaka üretmelidir. Türk tarımı iç piyasanın ihtiyacını karşılar duruma gelmeli ve dünya piyasalarında eski rekabet gücüne kavuşturulmalıdır.

Tarımda yaşanan sorunlar ve çözümü için konunun genişliği ve sorunun büyüklüğü nedeniyle araştırma komisyonu kurulması ülke ekonomisi ve geleceğimiz açısından önemdedir.

